

zaaknummer 2012 T 704

15 februari 2013

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te
Amsterdam,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde [naam],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de H.
Aloysius Gonzaga, o.a. werkzaam geweest op internaat [naam] te
[plaats];

en

(wijlen) **[naam]**,
Geboortedatum onbekend,
overleden op [datum] in de leeftijd van 78 jaar,
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde [naam],
tijdens zijn leven lid van de Congregatie der Broeders van de H.
Aloysius Gonzaga, o.a. werkzaam geweest op internaat [naam] te
[plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 12 april 2012. Op 7 augustus 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

Op 17 januari 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager was aanwezig via een skypeverbinding. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. C.E.J.M. Heerkens Thijssen, advocaat te Amsterdam.

Namens de Congregatie is verschenen br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis).

2. De klacht

2.1. In de jaren 1962-1963 tot en met 1965-1966 werd klager meerdere malen en lange tijd seksueel misbruikt door diverse broeders op [naam] te [plaats] te [provincie] waar hij als minderjarige jongen van 10 jaar een interne lagere schoolopleiding volgde.

Broeder [naam]

Klager bracht als 10-jarige jongen drie jaren door op [naam] te [plaats]. Broeder [naam] was in die tijd slaapzaalbroeder op de 'kleine cour' van het internaat.

Er was een leestafeltje aan het eind van de slaapzaal met een zacht lampje. Daar zat dan de broeder, br. [naam], te waken. Als je straf had moest je in de hoek met je neus naar de muur gaan staan. Op een gegeven moment kwam er een einde aan die straf en mocht klager gaan slapen, maar voor hij mocht gaan slapen moest hij nog even bij broeder [naam] komen en broeder [naam] hield hem dan vast. Hij duwde klager dan zachtjes op zijn knieën en klager moest met zijn hoofd op een 'bult' liggen, terwijl broeder [naam] op de stoel zat. Broeder [naam] wreef klager op zijn hoofd en dat deed klagers hoofd bewegen op zijn bult.

Op een gegeven moment waren er geen redenen meer om klager straf te geven en dan kwam broeder [naam] in de chambrette van klager. Als hij dan kwam, wreef hij klager over zijn zij, zijn rug en onder de dekens, tot en met over het geslachtsdeel om te zien 'of het al werkte', vervolgens ging hij verder met billen of benen, totdat klager weer mocht gaan slapen. Dit gebeurde soms boven en soms onder pyjama- en onderbroek.

Broeder [naam]

Toen klager ouder was, ergens tussen 1963 en 1965, ging hij bij de verkenners. Broeder [naam] was hopman bij de verkenners. Tijdens het kamperen probeerde hij klager in de tent te bevredigen. Klager weet nog dat hij vaak 'mee' moest komen in de tent en daar wat moest gaan slapen, omdat dit goed voor hem zou zijn, terwijl hij dat niet wilde, omdat hij overdag met zijn vriendjes wilde spelen in het bos. In de tenten stonden veldbedden, die werden gebruikt voor de eerste hulp. Daar kleedde aangeklaagde klager uit en moest klager gaan slapen terwijl broeder [naam] hem behandelde en hem probeerde te bevredigen met handen en zelfs oraal. Dit is meerdere keren per kamp gebeurd. In ieder geval vier of vijf keer in vier of vijf kampen.

2.2. De gevoelens die klager ten tijde van het misbruik had, kwamen regelmatig terug in periodes van zijn latere leven, juist op de momenten wanneer er druk en spanning aanwezig waren in zijn leven. Die gevoelens hielden klager wakker en zorgden voor uitputting.

De negatieve en verkeerde indrukken hebben een sterk negatief effect gehad op zijn algemene ontwikkeling, uitmondend in een hoge vorm van ADHD. De onzekerheid, angst en onduidelijkheid lieten klager nooit meer los.

Klager heeft voorts tot twee maal toe een echtscheiding moeten ondergaan doordat hij zich niet voor 100% heeft kunnen geven.

2.3. Het doel van de klachtenprocedure is het verkrijgen van excuus van de Congregatie der Broeders van H. Aloysius Gonzaga die volgens klager verantwoordelijk zijn voor het leed dat klager is aangedaan als gevolg van het jegens klager gepleegde seksueel misbruik. Tevens wenst klager in financieel opzicht gecompenseerd te worden.

3. Het verweer

Aangeklaagden zijn overleden en kunnen geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagden . Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Wel merkt de overste op dat gelet op het feit dat broeder [naam] de slaapzaal van de kleine cour beheerde, die uitsluitend bestemd waren voor de leerlingen van klas 1 tot en met 4, leerlingen van 6-10 jaar, en klager volgens de gegevens in 1962 op het internaat kwam, klager slechts één schooljaar op de slaapzaal van br. [naam] kan hebben doorgebracht.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 1.3 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3. van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager beide aangeklaagden verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagden zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

Ten aanzien van broeder [naam]

De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde broeder [naam] klager heeft gedwongen met zijn hoofd op zijn schoot en 'de bult' te gaan liggen, terwijl broeder [naam] klager daarbij met zijn hoofd over zijn schoot en 'de bult' wreef en dat broeder [naam] terwijl klager in bed lag, over zijn zij, zijn rug, billen en benen tot en met over zijn geslachtsdeel wreef. Dit laatste gebeurde onder de dekens en soms ook onder de pyjama en onderbroek.

De klachtencommissie acht aannemelijk dat dit een aantal malen heeft plaatsgevonden in het jaar 1962-1963.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt de melding van [naam] de verklaring van klager.

Ten aanzien van broeder [naam]

De klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde broeder [naam] klager uitkleedde en hem vervolgens zowel met de handen als oraal bevredigde. De klachtencommissie acht aannemelijk dat dit vanaf 1963 vier of vijf keer in vier of vijf kampen is gebeurd.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast ondersteunt het klaagschrift van [naam] de verklaring van klager.

Ten overvloede overweegt de Klachtencommissie dat, hoewel ook in het algemeen kritisch wordt gekeken naar klachten en verklaringen van personen, die zijn binnengekomen na de

vele aandacht in de media voor het seksueel misbruik binnen de Rooms Katholieke Kerk, niet is gebleken van enige onderlinge beïnvloeding van [naam] of [naam] naar klager of vice versa in wat voor zin dan ook.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 10 jaar oud. Aangeklaagden waren voor hem personen in wie hij vertrouwen mocht stellen.

4.5. Gelet op het feit dat beide aangeklaagden overleden zijn, kunnen tegen hen geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie zal klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding dienen te wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) beide klachten gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 15 februari 2013 door mr. B.F. de Poorter, voorzitter, W.M. Veltman-Breddels en W.A.M.C. Mol leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie br. drs. [naam], algemeen overste van de Congregatie der Broeders van de H. Aloysius Gonzaga (Broeders van Saint Louis) en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.